



הבית בסכנה

אורלי וילנאי 16.05.2012 12:00

ריימונד אדרי ובנה שורדים בקושי. היא חולה, הוא לא מתפקד, שניהם מתקיימים מקצבת ביטוח לאומי. ומאז שעמידר העלתה את שכר הדירה, גם קורת הגג שמעל ראשם בסכנה אם יש דבר אחד בחייה של ריימונד אדרי שנתר יציב, זה הגג מעל ראשה. אבל ממש בקרוב היא תאבד גם אותו. גג שנתמך בקירות מלאי טחב, גג שמכסה על דירת הדיור הציבורי הקטנה והמוזנחת שבה היא חיה כבר 40 שנים, צופה מלמעלה על החולדות המשתלטות על מעט רכושה, על העוני והעזובה - אבל בכל זאת גג.

אדרי בת 64. היא גרה בדירה הקטנה ביבנה עם בנה, בן 25. אין לה פנסיה, שניהם יחד חיים מ-2,300 שקלים בחודש, קצבת הביטוח הלאומי שלה. לפני 10 שנים עבר הבן התעלות אכזרית וממושכת על ידי עברייני שנתפס ונכלא, ולא הצליח להשתקם מאז. מדי פעם מישהו לוקח אותו לעבודה מזדמנת, אבל מחלת האפילפסיה שהוא סובל ממנה, והטראומה הנפשית שעדיין נותנת בו את אותותיה, מכריעים בסופו של דבר נגדו.

בביטוח הלאומי אומרים שמדובר בטראומה חולפת, ושהוא לא זכאי לתמיכה. כך קובעים הכללים היבשים, החיים הם סיפור אחר לגמרי. חייה של אדרי אף פעם לא היו טובים, "משפחה מוכת גורל" קוראת להם מימי מישל כהן, המטפלת הסיעודית של השכן ממול. זה כולל שני בעלים מכים, מחלות רבות שמהן סובלת אדרי ועוד ועוד.

מישל כהן היא היום כמעט האור היחיד בחייה של אדרי, היא מבקרת ומתעניינת ומנסה להילחם בעבורה על פירוורים ממי שרק יכול לתת. אבל גם היא לא תמיד יכולה להושיע. "זה כאילו אלוהים לקח סל ואמר לה קחי, הסל עם כל הצרות האלה הוא שלך", היא אומרת. "אני מגייסת להם בגדים, אוכל, התחננתי ברווחה לשולחן וכיסאות ובסוף נתנו, אבל בואי תראי, כל שאר הבית מתפורר".

ועכשיו גם את מעט הזה מבקשים לקחת. במשך שנים אדרי שילמה 400 שקלים בחודש דמי שכירות לעמידר. אלא שלפני שנה וחצי הוחלט לפתע שעליה לשלם 1,000 שקלים, הכוללים גם את עלויות השיפוץ שבוצע בדירתה. לא חשוב שהשיפוץ החזיק מעמד אולי חודש, והיום הדירה שוב מלאה עובש ורטיבות, ושממילא אחריות השיפוץ היא על עמידר - אדרי צריכה לשלם. אבל היא לא הצליחה. כך נצבר חוב של 3,000 שקלים, ובגין החוב הזה, הודיעו לה מעמידר, עליה לפנות את הדירה. התאריך הנקוב הוא השבוע הנוכחי.

תנועת ה"ל"ב - "התנועה למלחמה בעוני במשפט" - התגייסה לסייע לאדרי. אנשיה עושים עבודת קודש במגוון רחב של תחומים. בין היתר הם מפעילים גם מחלקה לענייני דיור ציבורי. עורכי הדין של

התנועה, מיכל שחר, אודי זילברמן ועומר חלמיש, החלו להיאבק למען אדרי מול עמידר. בתשובות שנתנה להם עמידר מופיעים נתונים שונים לחלוטין מאלו ששוגרו לאדרי, אך גם בהן לא נראה מזור באופק.

בשורה התחתונה נאמר שם שבקשתה של אדרי להנחה בשכר דירה נדחתה, אולם עמידר מציעה פנייה לוועדת חריגים. לטענתם היא לא עמדה בהסדר התשלומים שנקבע עמה, והוראת הקבע שלה בוטלה. מדי פעם, הם מוסיפים, ניסתה לשלם עוד, אולם החוב נותר והיא חייבת 2,920 שקלים ו-43 אגורות. "אם לא תסדיר חובה ימולאו ההליכים המשפטיים האמורים", הזהירו.

באשר לתיקונים בדירה, לדבריהם מקור הבעיה הוא בדירת השכן מלמעלה, והם מנסים לחייב אותו לשאת בתיקונים. השכן אינו משתף פעולה למרות צו משפטי. בעמידר מבטיחים לבצע תיקונים בצנרת אם אדרי תסדיר את חובה, אבל היא כאמור לא יכולה אפילו לקנות לחם.

הם לא אשמים. בעמידר מחזיקים אצבע קטנה בסכר הדיור הציבורי האבוד בישראל. רוב האנשים שם הופכים עולמות כדי לטפל בלקוחותיהם. אולם בהעדר מערך כולל לפעמים גם הם נסחפים בזרם.

באדרי צריך לטפל אחרת. היא ובנה זקוקים למערך תמיכה שמדינת רווחה חזקה יכולה ואמורה לספק, לא לתקשורת שתנסה שוב לקושש כמה נדבות מאנשים טובים. יש לנו ממשלה כל כך יציבה עכשיו. האם אי אפשר להשיב את היציבות לחיים של אדרי?

סימון נגד הזמן

סימון בן סימון מחכה. כבר יותר מ-60 שנה הוא מחכה שיתייחסו אליו. כבר יותר משנה וחצי הוא מחכה שמישהו יענה למכתב שלו. וכמו שזה נראה כרגע, בן סימון ימשיך לחכות.

הוא נולד בקזבלנקה שבמרקו בשנת 1937. תקופה ארוכה הסתתר עם משפחתו במרתף. בפרק הזמן הזה, בגלל התנאים הקשים, נפטרה אמו, ולאחר מכן המשפחה נאלצה להתפצל עד תום המלחמה. הוא יודע לספר על רעב כבד, על בדידות ועל צלקות קשות מהימים האיזמים ההם, שהוא סותב עמו ויישא עד יומו האחרון. ב-1950 עלה לישראל.

במשך שנים ארוכות התעלמו כאן מסבלם של יהודי מרוקו בשואה. לאורך השנים בן סימון פנה שוב ושוב למשרד האוצר כדי לקבל הכרה כניצול שואה, אולם הם לדבריו כלל לא ענו לו. אלא שלבן סימון מגיע פיצוי. לפני כשנתיים נחתם הסכם בין ועידת התביעות לממשלת גרמניה, הכולל, בין השאר, הכרה ביוצאי מרוקו שחיו בתנאי עוצר בזמן המלחמה. ההסכם כולל גם את היהודים שחופש התנועה שלהם הוגבל על ידי הנאצים או בעלי בריתם, ועל פיו הם זכאים לפיצוי חד-פעמי בגובה 2,500 יורו, וגם מי שהוגבלו בכניסתם למקומות ציבוריים במרוקו או נאסר עליהם לקחת חלק בפעילות ציבורית זכאים למענק.

סימון בן סימון פנה לוועידת התביעות לפני שנה, אולם עדיין לא זכה למענה. כשהבין שהזמן שחולף לא מיטיב עמו, הוא פנה אלינו, ואנחנו פנינו אליהם. בתשובה שקיבלנו נאמר שפנייתו של בן סימון הוגשה למשרד ועידת התביעות באוגוסט 2012, והיא עדיין בטיפול. "מה עוד צריך לקרות כדי שיכירו בי", שואל בן סימון. "כמה זמן עוד ייקח עד שיענו?" ייתכן שהגיע מספר פניות רב מאז נחתם ההסכם, אולם יש כל כך הרבה מתנדבים שהיו שמחים לסייע בעומס. כשמטפלים באוכלוסייה מבוגרת חייבים לגייס את כל הכוחות האפשריים ולטפל לאלתר.

